

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/35/2016
Identifikačné číslo spisu:	1312219439
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1312219439.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ladislav Ondrejkovič TRANSPORT, so sídlom Podbrezovská 6787/21, Bratislava, IČO: 22 650 415, právne zastúpeného JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou, so sídlom Podbrezovská 34, Bratislava, proti žalovanému: Železnice Slovenskej republiky, Bratislava, so sídlom Klemensova 8, Bratislava, IČO: 31 364 501, za účasti vedľajšieho účastníka Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 22Cb/112/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. marca 2015 č. k. 3Cob/253/2013-178, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 18. marca 2015 č. k. 3Cob/253/2013-178 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava III z 25. apríla 2013 č. k. 22Cb/112/2012-137 z r u š u j e a v e c v r a c i a na Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Žalobca sa v konaní domáhal vydania medzitýmneho rozsudku, že žalovaný je zodpovedný za škodu spôsobenú požiarom, ktorý vznikol dňa 24. 04. 2011 v plechovej búde žalovaného, kde bolo uskladnené kováčske uhlie, drevo a iné horľavé látky, z ktorej sa požiar rozšíril na skladovacie priestory žalobcu, ktoré boli v tesnej blízkosti tohto objektu, pričom požiar plechovej budy mal byť spôsobený konaním neznámej osoby. Rozhodnutie o výške nároku navrhol rozhodnúť v konečnom rozsudku, ak žalovaný ho neuspokojí dobrovoľne.

Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 25. 04. 2013, č. k. 22Cb/112/2012-137 určil, že žalovaný je zodpovedný za škodu, spôsobenú žalobcovi požiarom jeho objektu zo dňa 24. 04. 2011 a zároveň žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 99,50 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 710,61 eur, ako i zaplatiť na účet súdu trovy konania štátu titulom svedočného v sume 66,24 eur, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol, že žalobu posúdil podľa obsahu ako určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c/ O.

s. p. a neuznal žalobný petit ako „Medzitýmny rozsudok“. V danom prípade nemohlo byť rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom, ktorý by prichádzal do úvahy len v prípade, že by bola podaná žaloba o náhradu škody so špecifikáciou žaloby vyčíslením škody, ako aj úhradou súdneho poplatku a ako prejudiciálnu otázku by mal súd posúdiť zodpovednosť za škodu. Takéto podmienky neboli splnené, čo v danom prípade znamenalo posúdenie určovacej žaloby s tým, že naliehavý právny záujem je daný, pretože žalobcovi škoda v dôsledku požiaru na prenajatom pozemku žalovaného vznikla, ale zo strany žalovaného, ani zo strany vedľajšieho účastníka nebola uznaná zodpovednosť za škodu a nedošlo preto ani k dobrovoľnému odškodneniu poistnej udalosti vzniknutej požiarom, ani náhrady škody žalovaným.

Súd prvého stupňa považoval zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným za preukázaný na základe nájomnej zmluvy zo dňa 01. 12. 2012 a vec posúdil ako obchodný spor medzi podnikateľmi, preto náhradu škody posudzoval v zmysle ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka ako objektívnu zodpovednosť. Poukázal na ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka s tým, že žalovaný si v rámci prevenčnej povinnosti nepočínal tak, aby ku škode nedošlo, čo znamená, že porušil zákonné povinnosti pre všeobecnú zodpovednosť, ako aj zmluvné podmienky podľa nájomnej zmluvy, keď ako prenajímateľ nezabezpečil pozemok v zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že pokiaľ v nájomnej zmluve v čl. VII. bod 3 a bod 9 sa odkazuje práve na toto citované ustanovenie, tak nájomca sa nemohol vopred vzdať svojho práva na náhradu škody pred požiarom, pretože je to v rozpore s ustanovením § 386 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nároku na náhradu škody sa účastník nemôže vzdať pred porušením povinnosti, z ktorého môže nárok vzniknúť, a preto vyhodnotil zmluvu v tejto časti ako neplatnú. Objektívnej zodpovednosti sa môže žalovaný zbaviť len okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť podľa § 374 Obchodného zákonníka, za ktoré nemožno považovať spáchanie požiaru neznámym páchatelom.

Za protiprávny úkon žalovaného považoval to, že žalovaný nezabezpečil prenajatú nehnuteľnosť pred voľným prístupom tretích osôb, nestaral sa o okolie plechovej budy, v ktorej dlhodobo skladoval kovárske uhlie, pričom okolie bolo znečistené odpadom voľne pohodeným ako aj trávou. Jedným zo spôsobov zabezpečenia ochrany bolo aj poistenie nehnuteľnosti na náhradu škody proti požiarom, krádežiam a trestným činom. Žalovaný mal uzavretú poistnú zmluvu, ale dostatočným spôsobom neuplatňoval odškodnenie poistnej udalosti požiarom nielen za svoju plechovú budu, ktorá nemala veľkú hodnotu, ale zodpovednosť mal aj za požiar na svojom pozemku, ktorý bol prenajatý žalobcovi a bolo nesporné, že požiar dňa 24. 04. 2011 vznikol pod plechovou budou žalovaného a preniesol sa aj na vedľajší objekt žalobcu, ktorému spôsobil škodu.

Súd prvého stupňa uviedol, že žalovaný zodpovedá za poistenie proti požiarom aj za tretiu osobu, ktorej pozemok prenajal a pre poisťovňu by odškodnenie znamenalo iba regresný nárok voči neznámemu páchatelovi, ktorý požiar založil, ale neznamenal okolnosti vylučujúce zodpovednosť žalovaného za náhradu škody požiarom a poistné zmluvy sú uzatvárané práve pre takéto náhodilé udalosti ako je požiar spáchaný neznámou osobou. Poisťovňa nemala zodpovednosť posudzovať ako zavinenie žalovaného, ktoré preukázané nebolo, ale ako objektívnu zodpovednosť v zmysle § 373 Obchodného zákonníka za požiar spáchaný neznámou osobou.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa posúdil z právneho hľadiska objektívnu zodpovednosť žalovaného v zmysle ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka za škodu vzniknutú požiarom a táto mala byť uplatnená ako poistná udalosť v zmysle poistnej zmluvy práve z dôvodov, že požiar bol spôsobený neznámym páchatelom. Poistenie proti požiarom malo byť jedným z prevenčných opatrení žalovaného na zabezpečenie ochrany pred požiarom, ktoré ako vlastník nehnuteľnosti po prenajatí nehnuteľnosti žalobcovi mal zabezpečiť podľa § 6 ods. 2 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom a tejto povinnosti sa nemohol zbaviť prehlásením podľa čl. VII. bod 3 a bod 9 nájomnej zmluvy, ktoré súd považoval v tejto časti za neplatné a toto ustanovenie zmluvy nemožno považovať za okolnosti vylučujúce objektívnu zodpovednosť v zmysle ustanovenia § 374 Obchodného zákonníka.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 18. 03. 2015 sp. zn. 3Cob/253/2013, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému uložil nahradiť trovy odvolacieho konania žalobcu vo výške 81,46 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa je čo do výroku vecne správny, nestotožnil sa však s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý konštatoval objektívnu zodpovednosť žalovaného podľa ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka, za škodu vzniknutú požiarom, ktorý založil neznámy páchatel'. Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že táto škoda mala byť uplatnená ako poistná udalosť v zmysle poistnej zmluvy. Uvedené konštatovanie súdu prvého stupňa nepovažoval odvolací súd za správne, nakoľko v danom spore je daná objektívna zodpovednosť žalovaného podľa § 415 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný si nepočínal tak, aby zabránil škode na majetku žalobcu. Na podporu tohto svojho tvrdenia uviedol, že z výpovede zamestnanca žalovaného, svedka J., zo zápisnice z pojednávania dňa 19. 02. 2013 vyplýva, že nebolo neobvyklé, že sa v priestore medzi železnou budoú, v ktorej vznikol požiar a skladoú, ktorý mal prenajatý žalobca, nachádzali káble alebo obaly z káblov a že svedok počul o prípadoch požiarov v minulosti, ktoré boli zapríčinené čistením káblov od izolácie. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením súdu prvého stupňa, že fotografie, ktoré žalobca súdu predložil bez uvedenia času na fotografiách, nie sú relevantným dôkazom pre posúdenie skutkového stavu. Podľa názoru odvolacieho súdu predložená fotodokumentácia síce bezprostredne nevytvorí o stave priestranstva medzi budoú a skladoú v čase vzniku požiaru, no súhrnne spolu s výpoveďou svedka J. a K. (ktorý nie je vo vzťahu k žiadnemu z účastníkov), svedčia o tom, že v priestore medzi budoú a skladoú sa bežne nachádzal neporiadok, ktorý mohol napomôcť šíreniu vzniknutého požiaru. V konaní nebolo sporné, že za stav priestoru medzi budoú a skladoú je zodpovedný žalovaný. S poukazom na uvedené skutočnosti konštatoval, že stav v akom sa priestor medzi železnou budoú a skladoú bežne nachádzal, nasvedčuje, že žalovaný nepredchádzal vzniku škôdám na majetku, tak ako to predpokladá ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie z dôvodu, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Poukázal na to, že odvolací súd žiadnym spôsobom neupozornil účastníkov konania na možné použitie ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že až z odôvodnenia odvolacieho súdu sa dozvedel, že odvolací súd vyvodil svoj iný právny záver, pričom sa oprel o dôkazy, ktoré súd prvého stupňa označil v rozhodovanej veci za nepodstatné. Odvolací súd v tomto smere vydal „prekvapivé rozhodnutie“, keď založil svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch, pričom v rozpore s ustanovením § 213 ods. 2 O. s. p. nevyzval účastníkov konania na vyjadrenie sa k možnému použitiu iného ustanovenia právneho predpisu. Vzhľadom na toto pochybenie odvolacieho súdu, žalovanému bolo znemožnené vyjadriť sa k odlišným právnym záverom odvolacieho súdu a teda bola mu odňatá možnosť vyjadriť sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili ako významné.

Dovolateľ ďalej namietal, že odvolaním napadol aj rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti trov konania, avšak odvolací súd sa s touto skutočnosťou v odôvodnení vôbec nevysporiadal a teda z jeho rozhodnutia nie je zrejmé, prečo v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Rozsudok odvolacieho súdu preto považoval za nepreskúmateľný.

Čo sa týka samotnej aplikácie ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka zo strany odvolacieho súdu, žalovaný poukázal na skutočnosť, že v priebehu konania nebolo preukázané, že požiar vznikol v dôsledku toho, že okolie plechovej budoú bolo neudržiavané. V tejto súvislosti zdôraznil, že v texte posudku Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru a taktiež z uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava III, ČVS: ORP-336/2-OVK-B3-2011 zo dňa 07. 09. 2011 jednoznačne vyplývalo, že požiar založila neznáma osoba. V priebehu konania nebolo preukázané, že by odpadky v priestore okolo plechovej budoú akokoľvek prispeli k vzniku požiaru, resp. jeho šíreniu. Žalovaný taktiež poukázal na znenie ustanovenia §415 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že

každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám, teda nie len vlastník pozemku, ale ktorákoľvek osoba, ktorá má informáciu o hroziacej škode. V prípade, ak mal žalobca za to, že okolie pozemku je neudržiavané, potom bolo rovnako tak jeho prevenčnou povinnosťou v zmysle ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka zakročiť, a preto podľa názoru žalovaného minimálne spoluzodpovedá za spôsobenú škodu.

Žalovaný ďalej uviedol, že mal snahu udržiavať okolie plechovej budy. V tejto súvislosti preukázal, že pravidelne vykonával štvrtročné protipožiarne preventívne prehliadky a taktiež, že v mieste vzniku požiaru vykonával priebežnú údržbu zbieraním odpadkov a taktiež kosením trávy. Zdôraznil, že dodržiavanie preventívnych protipožiarnych opatrení z jeho strany bolo potvrdené i v posudku Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru. Poukázal tiež na to, že od neho nemožno požadovať, aby v rámci svojej prevenčnej povinnosti počítal s tým, že tretia osoba nezávisle od vôle a konania žalovaného poruší právny predpis a v dôsledku toho môže na pozemku žalovaného vzniknúť požiar.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie žalovaného odmietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania vo výške 82,14 eur. Uviedol, že súd prvého stupňa správne vychádzal z porušenia prevenčnej povinnosti podľa § 6 ods. 2 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane majetku pred požiarom. Všeobecná prevenčná povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje aj na obchodné záväzkové vzťahy, ktorých výrazom je oznamovacia povinnosť a povinnosť odvracať škodu v zmysle § 377 a § 384 Obchodného zákonníka. Za nepravdivé označil tvrdenie žalovaného, že škoda nemôže vzniknúť zo zlého stavu nehnuteľnosti, pretože judikatúra súdov hovorí práve o opaku (R 9/1992, 25Cdo/104/2004).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podľa § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku je prípustné: proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ods. 1), proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2) a prípustné je aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ako odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (ods. 3).

Napadnutý rozsudok nevykazuje znaky ani jedného z vyššie uvedených rozhodnutí, preto prípustnosť dovolania z § 238 O. s. p. vyvodiť nemožno.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám, uvedeným v § 237, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho obsahového vymedzenia, obligatórne sa zaoberá len

vadami konania, vymedzenými v § 237 ods. 1 O. s. p. a inými vadami, ktoré majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) dovolací súd skúma vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p., dovolací súd preto skúma, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. (či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážka právoplatne rozhodnutej veci alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na návrh, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom, prípad rozhodnutia vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným).

Je potrebné uviesť, že z hľadiska ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ uvedeného ustanovenia. Iné vady, i keby k nim došlo v konaní a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné a všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Podľa názoru dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom i súdom prvého stupňa je takouto vadou, vyplývajúcou z ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., postihnuté.

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb. (§ 1 O. s. p.)

V zmysle § 79 ods. 1 O. s. p. sa konanie začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom zahraničná osoba, k návrhu musí byť pripojený výpis z registra alebo z inej evidencie, do ktorej je zahraničná osoba zapísaná. Ak je účastníkom fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom štát, návrh musí obsahovať označenie štátu a označenie príslušného štátneho orgánu, ktorý bude za štát konať. Ak sa návrh týka dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným (§ 90), nazýva sa žalobou.

Sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať. Ak ide o podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, odošle súd uznesenie do 60 dní od doručenia takéhoto podania, (§ 43 ods. 1 O. s. p.).

Občiansky súdny poriadok ukladá súdu povinnosť posudzovať každý úkon účastníkov konania podľa jeho obsahu, aj keď je tento úkon nesprávne označený, (§41 ods. 2 O. s. p.). Uvedená povinnosť neplatí bezvýhradne. Posúdenie úkonu podľa jeho obsahu súdom je možné iba za predpokladu, že tento úkon spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon predpokladá (napríklad § 42 ods. 3, § 79 ods. 1, § 205 ods. 1 O. s. p.). Ak je podanie účastníka nezrozumiteľné alebo nesprávne, či neúplné aj obsahovo, je povinnosťou súdu postupovať v zmysle § 43. Súd tak aplikuje iba skutočnú vôľu účastníka vyjadrenú v procesnom

úkone a nemôže „hádať“ zmysel procesného úkonu účastníka.

Všeobecné náležitosti podania upravuje ustanovenie § 42 ods. 3 O. s. p. Pre návrh na začatie konania Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 79 stanovuje ďalšie náležitosti, uvedenie ktorých je nevyhnutne potrebné, aby súd mohol návrh prejsť a vecne (meritórne) o ňom rozhodnúť. Okrem uvedenia mena a bydliska účastníkov prípadne zástupcov, musí návrh na začatie konania obsahovať údaj o štátnom občianstve a ďalej najmä pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov, ktorých sa žalobca dovoľáva, okrem toho musí byť z návrhu zjavné, čoho sa žalobca domáha. Návrh na začatie konania musí obsahovať konkrétny návrh výroku rozhodnutia, obsahujúci rozsah uplatneného nároku. Údaj o tom, čoho sa navrhovateľ domáha (tzv. petit) musí byť presný, určitý a zrozumiteľný. Súd totiž musí presne vedieť, o čom má konať a rozhodnúť, pretože, s výnimkou uvedených v § 153 ods. 2 O. s. p., nesmie účastníkom prisúdiť viac, než to, čoho sa domáhajú, ani účastníkom priznať iné práva a uložiť im iné povinnosti, ako sú navrhované. Presný, určitý a zrozumiteľný petit návrhu nie je vyjadrením iba formálnych náležitostí návrhu, ale je aj nevyhnutným predpokladom toho, aby súdne rozhodnutie bolo (z materiálneho hľadiska) vykonateľné a aby nastali právne účinky, ktoré žalobca podaním návrhu sledoval, (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2012 sp. zn. 4Cdo/144/2011).

Pokiaľ sa žalobca domáha svojho nároku žalobou na splnenie povinnosti (§ 80 písm. b/ O. s. p.) nie je zbavený povinnosti podať riadny žalobný návrh ani v prípade, keď napríklad nemá podklady potrebné pre presné vyčíslenie ním požadovaného peňažného plnenia, prípadne, že výška peňažného plnenia závisí od znaleckého posudku. Ide o podstatnú náležitosť žalobného návrhu, nedostatok ktorej bráni súdu pokračovať v konaní. Neúplnosť žalobného návrhu spočívajúcu v tom, že žalobca neuvedie sumu, zaplatenia ktorej sa domáha, treba preto považovať za taký nedostatok, pre ktorý nemožno v konaní pokračovať, (uverejnené v Zo súdnej praxe č. 23/2002). V takomto prípade je potom namieste postup súdu v súlade s § 43 ods. 1 O. s. p., a neúplnosť žaloby, ako odstrániteľný nedostatok konania, odstrániť.

V preskúmvanej veci sa podanou žalobou žalobca domáhal náhrady škody spôsobenej požiarom, ktorý vznikol na pozemku žalovaného a rozšíril sa na skladovacie priestory žalobcu. V petite žaloby žiadal, aby „súd po vykonanom dokazovaní vydal medziuznesenie: Žalovaný je zodpovedný za škodu spôsobenú žalobcovi požiarom jeho objektu zo dňa 24. 04. 2011. Rozhodnutie o výške nároku a o trovách konania sa ponecháva konečnému rozsudku v prípade, že ho žalovaný neuspokojí dobrovoľne.“. Súd prvého stupňa predmetnú žalobu posúdil podľa obsahu (§ 41 ods. 2 O. s. p.) ako určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. a následne aj meritórne rozhodol.

Je nepochybné, že žalobca sa domáhal rozhodnutia o základe uplatneného nároku - o zodpovednosti žalovaného za škodu (vydaním medzitýmneho rozsudku) a následne v konečnom rozhodnutí žiadal rozhodnúť aj o výške nároku („Rozhodnutie o výške nároku ... sa ponecháva konečnému rozsudku“). Tento záver je možné vyvodiť tiež zo samotného postupu súdu a účastníkov konania, keď žalovaný a rovnako aj vedľajší účastník, sa až do rozhodnutia súdu prvého stupňa vo svojich podaniach vyjadrovali (č. l. 35, 63, 103, 132 spisu) k žalobe o náhradu škody - k základu nároku, o ktorom malo byť rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom v zmysle ustanovenia § 152 ods. 2 O. s. p., teda až do rozhodnutia súdu prvého stupňa účastníci konania nemali vedomosť o tom, že súd nerozhodne len o základe, ale vydá konečné rozhodnutie vo veci. Napokon neušlo pozornosti dovolaciemu súdu, že aj súd prvého stupňa až do rozhodnutia vo veci samej označoval predmet tohto konania „o náhradu škody“ a v rozhodnutí svojvoľne zmenil predmet konania na „o určenie zodpovednosti za škodu“.

Dovolací súd je toho názoru, že v prejednávanej veci ide o nárok na splnenie povinnosti, zaplatenie peňažného plnenia, ktoré plnenie však nebolo v návrhu na vydanie medzitýmneho rozsudku špecifikované, keďže žalobca sa domáhal len rozhodnutia o základe, nie o celej prejednávanej veci. Uvedený nedostatok mal za následok podanie neúplnej žaloby, ktorý mal súd prvého stupňa odstrániť, lebo súd má povinnosť rozhodnúť o celej prejednávanej veci (§ 152 ods. 2, prvá veta O. s. p.). Ak nemá žaloba potrebné náležitosti, alebo má iné nedostatky, je povinnosťou súdu poskytnúť žalobcovi potrebné

poučenie (§ 5 O. s. p.) a viesť ho k takej formulácii žaloby, ktorá by zodpovedala právnym predpisom a záujmom, o ochranu ktorých žalobca žiada. Neúplnosť žaloby, ako odstrániteľný nedostatok podmienky konania sa súd musí pokúsiť odstrániť v súčinnosti so žalobcom. V zmysle citovaného ustanovenia § 43 ods. 1 O. s. p. bolo preto povinnosťou súdu prvého stupňa uznesením vyzvať žalobcu na odstránenie tejto vady žaloby. Súd prvého stupňa však takto nepostupoval a vo veci meritórne rozhodol. Z uvedeného nedostatku v postupe súdu prvého stupňa nevyvodil žiadny dôsledok ani odvolací súd. Tým bolo konanie pred oboma súdmi postihnuté vadou vyplývajúcou z § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., zakladajúcou prípustnosť a zároveň dôvodnosť podaného dovolania.

So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudky oboch súdov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 3 O. s. p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.